

Geweeklaag Oost-Duitsers terecht?

Opinie

[Achtergrond](#) - 6 september 2004

(6 september 2004) Net als vorige weken trekken vandaag tienduizenden Oost-Duitsers de straat op om te demonstreren tegen de bezuiniging op de uitkeringen van langdurig werklozen. Niet alleen zijn ze ontevreden over de versoering van de verzorgingsstaat, ook lijken ze terug te verlangen naar de 'goede oude tijd' in de DDR. Zijn de protesten gerechtvaardigd, of moeten de demonstranten ophouden met zeuren?

Dit neemt niet weg, dat de Oost-Duitsers er goed aan zouden doen de hervormingen te accepteren. De genomen maatregelen zijn eerder te zacht dan te hard. De verzorgingsstaat dreigt vanwege de in Duitsland veel sterkere vergrijzing failliet te gaan. Het opheffen van een ouderwetse uitkering voor langdurig werklozen - Nederland kent dit fenomeen allang niet meer - is in zo'n situatie niet meer dan een logische stap. Net als de grotere eigen bijdrage voor de zorg en de bezuinigingen op de pensioenopbouw, vormt het gekort op de werkloosheidsuitkering een bittere, maar noodzakelijke pil, wil er over dertig jaar überhaupt nog sprake zijn van een Duitse verzorgingsstaat. Het bestaande systeem is eenvoudigweg te duur en moedigt niet aan tot het zoeken naar werk.

Werkgelegenheid is een factor die in hoge mate de effectiviteit van de hervormingen bepaalt. Zonder werkgelegenheid is het zoeken naar een baan immers zinloos en stroomt er geen geld naar de kas van de verzorgingsstaat. Hier bestaat een weinig vreugdevol vooruitzicht. Het ziet er niet naar uit dat Duitslands ruim vier miljoen werklozen (ruim 10 procent) binnen afzienbare tijd aan de slag kunnen. De recente versoepeling van het ontslagrecht en uitgekende manieren om zelfstandig te beginnen zijn stappen in de goede richting, maar het zijn kleine stappen. Een verdere deregulering van de arbeidsmarkt is noodzakelijk voor het welslagen van de hervormingen. De regering heeft echter, onder de indruk van de massale protesten, al laten weten tot de verkiezingen in 2006 geen grote ingrepen meer te doen. Een Duitse werknemer blijft dus relatief duur, pensioenen en uitkeringen relatief kostbaar. Meer banen dreigen naar het buitenland te verdwijnen. Enige hoop gloort aan het front van bedrijven die trachten in onderling overleg met de werknemers de veertig-urige werkweek te herstellen en zo de Duitse concurrentiekracht te bewaren. Toch blijft exportnatie

Duitsland vooral afhankelijk van de conjunctuur van de wereldeconomie. Trekt die niet aan, dan verbetert er weinig.

Valse hoop

Ronduit ergerlijk aan de Oost-Duitse protesten is het feit dat linkspopulisten politiek profijt trekken van de onvrede. Uitgerekend [Oskar Lafontaine](#), de voormalig SPD-voorzitter (1995-1999) en kanselierskandidaat (1990), die in 1990 zijn uiterste best deed om een snelle toetreding van de DDR-burgers tot de welvarende Bondsrepubliek te beletten, stelde zich een week geleden aan het hoofd van een demonstratie tegen de regering. Zelfprofilering over de rug van verontruste Oost-Duitsers. En ook uitgerekend de PDS, de opvolger van de communistische SED, die door de oorspronkelijke maandagsdemonstraties gedwongen werd het veld te ruimen, profileert zich als vertolker van de huidige Oost-Duitse gemoedstoestand. In peilingen in diverse deelstaten passeren de postcommunisten Schröders SPD en de oppositionele CDU, om de grootste partij te worden. De PDS wekt echter valse hoop. Meer dan een tegengeluid heeft zij niet te bieden. Zou zij lokaal haar macht uitbreiden, dan zouden de Oost-Duitsers zichzelf pas echt in de voet schieten. Dan zouden zij pas echt reden hebben tot 'huilen'.

Mark Schenkel studeert geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en schrijft regelmatig artikelen voor het Duitslandweb.

In onze reeks opinieartikelen geven medewerkers van het Duitsland Instituut Amsterdam regelmatig hun mening over actuele onderwerpen in Duitsland.

Andere opinieartikelen:

[Één zwaluw maakt nog geen NAVO-zomer](#)

[Generatie van '68 ontdekt Duits oorlogsleed](#)

[Blijven investeren in relatie met Duitsland](#)

[Een triumviraat met Nederland als vierde wiel?](#)

[Ostalgie gevaar voor geschiedwetenschap](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2113/geweeklaag-oost-duitsers-terecht>